משום פסידא דלקוחות מאי בינייהו [א]דאסהידו ביה תרי לחד ותרי לחד אי נמי דפסלינהו בגזלנותא להך לישנא דאמרת משום חידוש ליכא להך לישנא דאמרת משום פסידא דלקוחות איכא אמר רבי ירמיה מדפתי עבד רב פפא עובדא כוותיה דרבא רב אשי אמר הלכתא כוותיה דאביי [ב]והלכתא כוותיה דאביי [א] ביע"ל קג"ם: תנן גנב על פי שנים וטבח ומכר על פיהם ונמצאו זוממין משלמין את הכל מאי לאו שהעידו על הגניבה וחזרו והעידו על הטביחה והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה ואי סלקא דעתך למפרע הוא נפסל הני כיון דאיתזמו להו אגניבה איגלאי מילתא למפרע דכי אסהדו אטביחה פסולין הוו אמאי משלמין אטביחה אמרי הכא במאי עסקינן כגון שהוזמו על הטביחה תחילה אמרי סוף סוף כי הדרי מיתזמי אגניבה איגלאי מילתא דכי אסהדו אטביחה פסולין הוו אמאי משלמי אטביחה והלכתא שהעידו בבת אחת והוזמו לימא כתנאי היו שנים מעידין אותו שגנב והן מעידין אותו שטבח והוזמו על הגניבה עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה הוזמו על הטביחה הוא משלם תשלומי כפל והן משלמין תשלומי שלשה א"ר יוסי בד"א בשתי עדיות אבל בעדות אחת עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה מאי בשתי עדיות ומאי בעדות אחת אילימא בשתי עדיות בשתי עדיות ממש בשתי כתות בעדות אחת בכת אחת בזה אחר זה וא"ר יוסי בעדות אחת בכת אחת בזה אחר זה כי מסהדי אגניבה והדר מסהדי אטביחה כי מתזמי אטביחה [א]עדות שבטלה מקצתה בטלה כולה ואיתזמו להו אגניבה מהיכא תיתי הך אלא לאו בשתי עדיות בעדות אחת כעין שתי עדיות ומאי נינהו כת אחת בזה אחר זה אבל בעדות אחת בבת אחת לא וסברוה דכולי עלמא [ג]תוך כדי דיבור כדיבור דמי מאי לאו בהא קמיפלגי דרבנן סברי מכאן ולהבא הוא נפסל וכיון דמההיא שעתא קא מיתזמי אטביחה דקא מיתזמי איתזום אגניבה דלא מיתזמי לא איתזום ר' יוסי סבר למפרע הוא נפסל וכיון דמיד כי אסהידו הוא דמיפסלי כי איתזמו להו אטביחה איתזמו להו נמי אגניבה דהא תוך כדי דיבור כדיבור דמי אמרי אי תוך כדי דיבור כדיבור דמי דכולי עלמא למפרע הוא נפסל אלא הכא בתוך כדי דיבור כדיבור דמי קא מיפלגי רבנן סברי תוך כדי דיבור

לאו

פסידא דלקוחות. שחתמוהו על שטר מכירה בינתים: **מאי בינייהו.** בין הני תרתי לישנא דרבא: **תרי לחד.** עמנו הייתם[ד] ותרי אחריני לחד דליכא חידושא: **בגזלנותא.** שלא הזימוהו אלא העידו שניהם על אלו שהן גזלנין והכא ליכא למימר סמוך אהני דהא מילתא אחריתא היא: **יע"ל קג"ס.** סימני שמועות הן וזו אחד מהן עד זומם: **פסולין הוו.** ואין עדותן עדות: **אמאי משלמי.** על הטביחה: **כי הדרי מיתזמי אגניבה.** כשחוזרין וניזומין על הגניבה איגלאי מילתא כו': ה"ג **והלכתא שהעידו בכת אחת והוזמו.** ולא גרסינן והוזמו בכת אחת דכיון דהעידו בכת אחת ליכא למימר בשעת עדות טביחה פסולין הוו ואפילו אי אמרינן למפרע נפסל דהא תוך כדי דיבור הוה והזמה לא איכפת לן אי בכת אחת אי בזה אחר זה ובלבד שיוזמו על הטביחה תחילה: **היו שנים מעידים אותו שגנב והן.** עצמם מעידים אותו שטבח: **בטלה כולה.** ומשלמי כפל והוא פטור דכיון דלא גנב לא טבח ואפילו חזרו והוזמו על הטביחה [ו]פטורין: **הוזמו על הטביחה.** ולא על הגניבה: **במה דברים אמורים.** דהוא משלם כפל ולא בטל עדות גניבה בשתי עדיות: **בכת אחת בזה אחר זה.** שהעידו היום על הגניבה ואמרו באחד בשבת גנב ולמחר על הטביחה ואמרו בשני בשבת טבח: **וא"ר יוסי.** דכי אמרי להו סהדי עמנו הייתם ביום שני הוזמו אף על הגניבה שביום ראשון מהיכא תיתי הא: **ומאי נינהו כו' אבל בעדות אחת בכת אחת.** שהעידו על שתיהן זו בתוך כדי דיבור של זו ואמרו באחד בשבת גנב ובשני בשבת טבח והוזמו על שני בשבת ואע"ג דאאחד בשבת לא איתזום מיהו איגלאי מלתא דכי אסהוד פסולין הוו דסבר ר' יוסי למפרע הוא נפסל ובטלה כל עדות אותה שעה שכולה עדות אחת היא: **כדי דיבור.** לקמן [ע"ב] מפרש: **מכאן ולהבא.** מיום שהוזמו ולא מיום שהעידו: **אגניבה דלא מיתזמי לא איתזום.** ואע"ג דבהדדי אסהידו ליה הא לא אתחיל פסולייהו מההיא שעתא דנימא אע"ג דלאחד בשבת לא איתזום מיהו שעת עדותן שעת פסלות היתה: **איתזמו להו [נמי] אגניבה.** האי איתזמו לאו הזמה דוקא [ז](נקט) לשלם ממון אלא איפסלו להו אגניבה משום פסול עדות:

לאו

משום פסידא דלקוחות. י"מ דהא דחיישינן לפסידא דלקוחות היינו דוקא היכא דאיכא עדי מסירה דידעי שהשטר אמת ואין נראה דא"כ איכא בינייהו טובא היכא דאין עדים אלא החתומים על השטר: **דאסהידו ביה תרי בחד ותרי בחד.** משמע לפי שיש שני מוזמים על כל אחד ואחד לא הוי חידוש ותימה מה בכך הרי תרי כמאה הוו ונראה לפרש דאסהידו ביה תרי בחד כגון שאין הניזומין מסייע אחד לחבירו שאין האחד יודע כלום בעדותו של חבירו שראה אחד מחלון זה ואחד מחלון זה או בהודאה אחר הודאה ואלו שנים מוזמים את שניהם שכך שוים אלו כמו אחרים ולא נקט האי לישנא אלא משום דמשתמע מיניה שאין המוזמין מסייעין זה את זה: **אי נמי דפסלינהו בגזלנותא.** והא דאמרי' בפרק זה בורר (סנהדרין דף כו:) דההיא מתנה דהוו חתים עליה תרי גזלנין סבר רב פפא בר שמואל לאכשוריה משום דהא לא אכריזא עלייהו ומסיק דגזלן דאורייתא לא בעי הכרזה ולא חיישינן לפסידא דמקבל מתנה אע"ג דפסידא דלקוחות לאו דוקא דה"ה דיש לחוש לפסידא דמקבל מתנה מ"מ פסלינן להאי מתנה דמיירי שכבר העידו עליהן בב"ד קודם שחתמו בשטר מתנה או לא נראית ההיא שטר מתנה עד אחר שנודע פסולן בב"ד ואע"ג דמתנה קודם יש לחוש שמא הקדימו כדפרישית לעיל[ח] ומיהו ההוא עובדא דפרק זה בורר (שם דף כ.) דחד אמר קמאי דידי גנב כו' לדיני נפשות פשיטא שיש לפוסלו למפרע והוי מצי למימר איכא בינייהו לענין דיני נפשות או לאסור אשה לבעלה ולענין גיטין וקדושין ועדות החדש דלטעמא דחידוש אין לפוסלן למפרע ולטעמא דפסידא דלקוחות פוסלין למפרע לכל אלו אלא דדחיק לאשכוחי דאיכא בינייהו לענין ממון: **והוזמו על הגניבה וחזרו והוזמו על הטביחה.** וא"ת אפי' למאן דאמר מכאן ולהבא הוא נפסל תקשה דמכל מקום אם אין גניבה אין טביחה ומכירה וכשחזרו והוזמו על הטביחה אמאי משלמין וי"ל משום דקסבר הכחשה תחילת הזמה היא: **שהעידו בכת אחת והוזמו.** דכיון שהעידו בכת אחת ליכא למימר בשעת עדות טביחה פסולין היו אע"ג דלמפרע הוא נפסל דכיון שהעידו בכת אחת כשרים היו כשהעידו על הטביחה כיון שהיו יכולין לחזור בהן על העדות של גניבה דתוך כדי דיבור הוה ועל מה שפירש בקונטרס דלא גרסינן והוזמו בכת אחת דבהזמה לא איכפת לן אי בכת אחת אי בזה אחר זה היה ובלבד שהוזמו על הטביחה תחילה וקשה לר"י דמה מרויח בקונט' בהזמת טביחה תחילה דאי משום שאם הוזמו על הגניבה תחילה הוו מוכחשים על הטביחה ואנן אליביה דאביי משנינן דס"ל לקמן דהכחשה לאו תחילת הזמה היא א"כ גם כשהוזמו על הטביחה תחילה הוו מוכחשים על הגניבה מאחר שהעידו בכת אחת ותוך כדי דיבור כדיבור דמי כדאמר בסמוך לרבי יוסי דכי העידו בכת אחת והוזמו על הטביחה בטלה כל העדות משום דתוך כדי דיבור כדיבור דמי ואם באנו ליישב תירוץ זה לסברת אביי דלקמן דסבר הכחשה לאו תחילת הזמה היא צריך לגרוס והוזמו בכת אחת אבל אין לחוש שאין הגמרא חושש עתה ליישב דברי אביי אלא במה שאמר למפרע הוא נפסל והולך ומתרץ לפי שיטת המקשה הסובר דהכחשה תחילת הזמה היא כדפרישית לעיל וכן לקמן כי משני מתני' לאביי אהא דאמר הכחשה לאו תחילת הזמה היא ומוקי לה כשהוזמו תחילה על הטביחה אין חושש לתרץ למאי דאמר אביי למפרע הוא נפסל כי לפי זה היה צריך להעמידה כגון שהעידו בכת אחת אלא דדרך הגמרא הוא שאין חושש לתרץ אלא הקושיא שמקשה לו:

הרי

עין משפט נר מצוה

פט א מיי' פ"כ מהל' עדות הלכה ג:

צ ב מיי' פ"ט מהלכות אבל הל' ח ופ"ט ופ"ב מהלכות שבועות הל' יח ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"כ מהל' עדות הל' ג ועיין בהשגות ובכ"מ ופ"ו מהל' נחלות הל' ו ופ"ב מהל' תמורה הל' ד סמג עשין ט קו ולאוין רמא טוש"ע י"ד סי' רלד סעיף לא לב לג וסי' שמ סעיף כד כה וטוש"ע ח"מ סי' כט סעיף א וסי' רמא סעיף ז:

מסורת הש"ס

א) ס"א דלאימו, ב) [קדושין נב. ב"מ כב: סנהדרין מ.], ג) [נדרים פז. נזיר כ: ב"ב קכט: מכות ו. שבועות לב. תמורה כה:], ד) צ"ל עמנו הייתם, ה) דבע תמרה) פ"א פטור, ו) רש"ל מ"ז, ז) [דף עג ע"ב ד"ה מכאן].

גליון הש"ס

גמ' ביע"ל קג"ם. עיין מג"א סימן שמ ס"ק טו:

מוסף רש"י

משום פסידא דלקוחות. שלקחו שדות על פיו וחתם מניין עד תשרי ועדיין לא היה ידוע שהוא פסול (סנהדרין כז.). **מאי בינייהו.** בין הני תרי עמצא דרבא (שם). **תרי לחד ותרי לחד.** תרי כיתות שהעידו בכת זו, שנים אמרו לכל אחד עמנו הייתם במקום פלוני, חידוש ליכא, פסידא דלקוחות איכא (שם). **דפסלינהו.** להני תרי, **בגזלנותא.** שהעידו שגזלנין הם על גזילה שגזלו בניסן, חידוש ליכא, דהא מילתא אחריתא קמסהדי, אבל פסידא דלקוחות איכא (שם). **ביע"ל קג"ם.** יאוש שלא מדעת בגלו מגילות (ב"מ כא:) עד זומם הכא, לחי העומד מאליו בפ"ק דעירובין (טו.) קידושין שלא נמסרו לביאה בהשים מקדש (קידושין נא.) גילוי דעת בגיטין בכהונה גמ' (גיטין לד.) מומר אוכל נבלות להכעיס לקמן (סנהדרין כז.) סימני הלכות הן שנחלקו בהם אביי ורבא ובכל מקום הלכה כרבא חוץ מאלו (קידושין נב.).